

JULKISET HANKINNAT
OPAS YRITYKSILLE
Kemin kaupunki

Julkiset hankinnat

Julkisilla hankinnoilla tarkoitetaan hankintoja, joita valtio, kunnat ja kuntayhtymät sekä muut julkisen sektorin hankintayksiköt tekevät julkisilla varoilla oman organisaationsa ulkopuolelta.

Hankinnoilla tarkoitetaan tavara-, palvelu- ja rakennusurakoita. Tässä oppaassa käsitellään Kemin kaupungin hankintoja.

Julkisia hankintoja ohjaa hankintalaki sekä kilpailuttamisvelvoite. Hankinnoille on asetettu kynnysarvot, jotka ohjaavat hankintojen tekemistä*.

Hankinnat jakautuvat kynnysarvojen mukaan:

* Kynnysarvot ratkaisevat mihin kategoriaan hankinta kuuluu.

Kynnysarvot esitetty seuraavalla sivulla.

Kynnysarvot

	PIENHANKINTA	KANSALLINEN HANKINTA	EU-HANKINTA
JULKAISUKANAVA	Tarjouspalvelu.fi	Tarjouspalvelu.fi & HILMA	Tarjouspalvelu.fi & HILMA & TED
PALVELUT, TAVARAT JA SUUNNITTELUKILPAILUT	alle 60 000 €	yli 60 000 €	yli 221 000 €
KÄYTTÖOIKEUSSOPIMUKSET JA -URAKAT	alle 500 000 €	yli 500 000 €	yli 5 538 000 €
RAKENNUSURAKAT	alle 150 000 €	yli 150 000 €	yli 5 538 000 €
MUUT ERITYISET PALVELUT	alle 300 000 €	yli 300 000 €	yli 1 000 000 €

KYNNYSARVOT

Hankintamenettelyt

AVOIN

Kaikille avoin

RAJOITETTU

Soveltuvuus-
vaatimukset
täyttäneet
hakijat näkevät
tarjouspyyntö-
asiakirjat.

NEUVOTTELU

Kiinnostuneet
toimijat
vastaavat
hankinta-
ilmoitukseen
osallistumis-
pyynnöllä.

KILPAILULLINEN NEUVOTTELU

Kiinnostuneet
toimijat
vastaavat
hankinta-
ilmoitukseen
osallistumis-
pyynnöllä.

INNOVAATIO- KUMPPANUUS

Kiinnostuneet
toimijat
vastaavat
hankinta-
ilmoitukseen
osallistumis-
pyynnöllä.

SUUNNITTELU -KILPAILU

Kiinnostuneet
toimijat
vastaavat
kilpailutus-
kutsuun
lähettämällä
osallistumis-
hakemuksen.

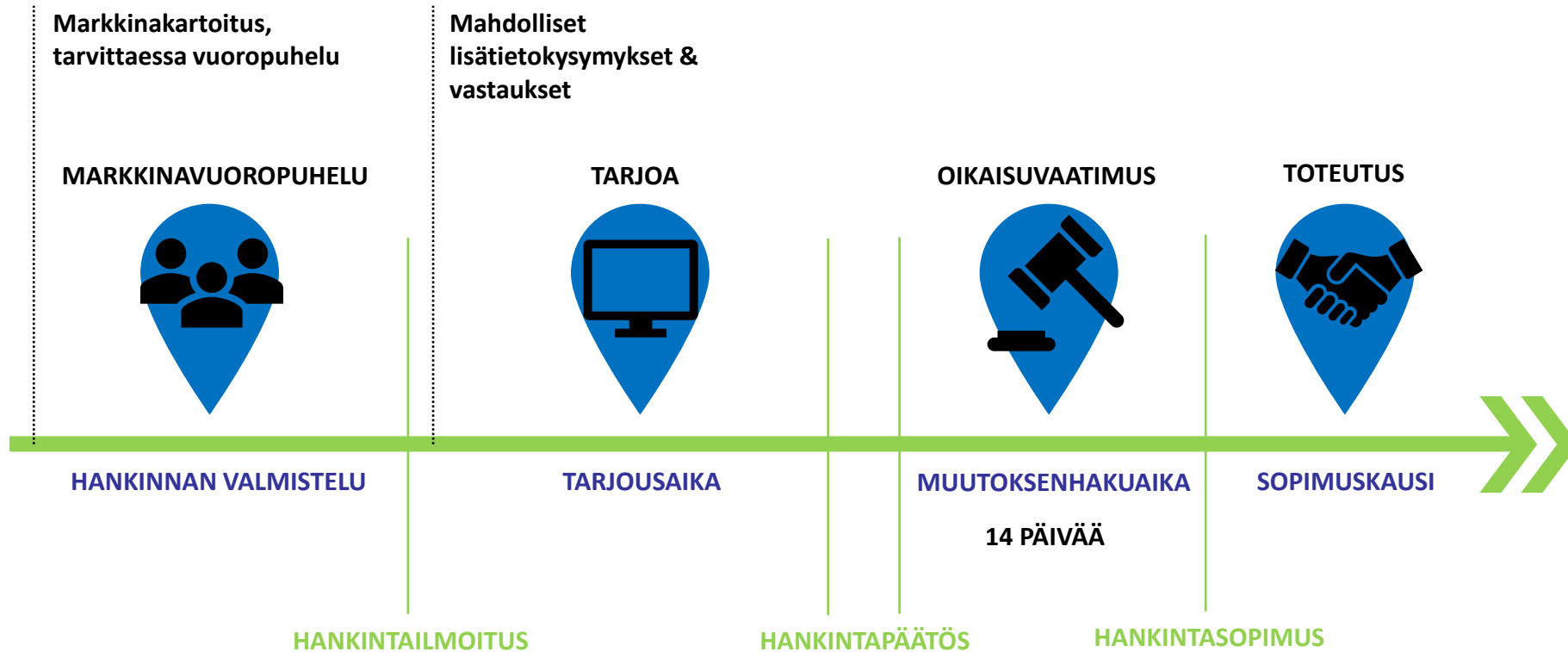

DYNAAMINEN JÄRJESTELMÄ

Soveltuvuus-
vaatimukset
täyttäneet
hakijat
pääsevät
hankinta-
järjestelmään.

Julkisen hankinnan prosessi

i Mustalla merkityt tarjoajan osuus hankintaprosessissa.

i Vihreällä merkityt hankintatoimen osuus hankintaprosessissa.

Markkinavuoropuhelu

Markkinavuoropuhelulla tarkoitetaan markkinatilanteen selvittämistä.

Tavoitteena on selvittää tarjoajien mahdollisuuksia ja halukkuutta osallistua kilpailutukseen.

Markkinavuoropuhelua voidaan suorittaa eri tavoin – joko tiedottamalla tarjoajia tulevasta hankinnasta tai käymällä keskustelua hankintakokonaisuudesta ja hankinnan toteuttamisen tavoista.

Tavoitteena on saada käsitys siitä, onko hankinnassa huomioitu kaikki tarpeelliset seikat ja ovatko hinnoittelu, vaatimukset tai muut seikat tarkoitukseen sopivia.

Hankinnan tarve:

Mitä ja miksi?

Hankinta-
asiantuntija:

Kutsutaan
tarjoajat
markkinavuoro-
puheluun

Tarjoajat:

Meidän
ratkaisussa...

Hankinnoista ilmoittaminen

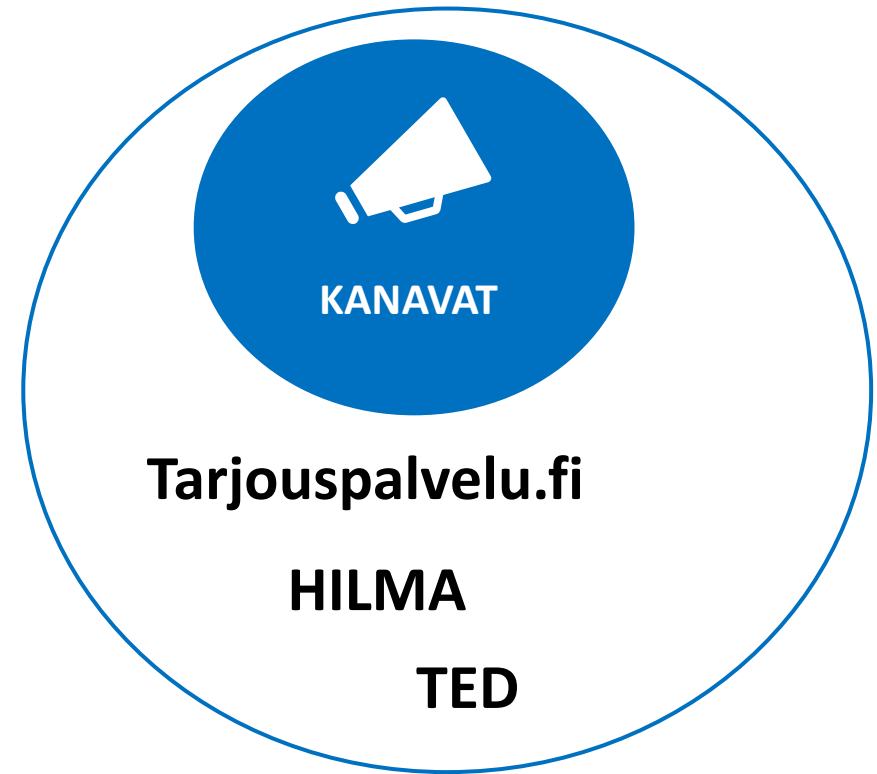
Julkisissa hankinnoissa noudatetaan avoimuuden periaatetta, joka edellyttää hankintojen avointa ja riittävän laajaa tiedottamista.

Hankintayksikön velvollisuus on huolehtia siitä, että tieto hankinnan käynnistymisestä on ehdokkaiden ja tarjoajien saatavilla.

Hankintailmoitusten julkaisukanavina toimivat Tarjouspalvelu.fi ja HILMA sekä TED-tietokanta. Hankintailmoituksella tarkoitetaan pyyntöä lähettää tarjous tai ilmoittautua tarjouskilpailuun, riippuen hankintamenettelystä.

Kemin kaupungin avoimet tarjouspyynnöt:

<https://tarjouspalvelu.fi/UX/TP/Index/?p=1303>

Tarjousaika

Hankintalaissa ei ole määritelty vähimmäismääräaikoja kansallisille hankinnoille. Tarjousajan tulee olla riittävä ottaen huomioon tarjouspyynnön laajuus, hankinnan laatu sekä tarjouksen laatimiseen tarvittava aika.

EU-hankinnoissa tarjousajan tulee olla vähintään 30 päivää ja hankinnat, joista on julkaistu ennakoilmoitus, tarjousajan tulee olla 15 päivää.

Määräaika alkaa kulua hankintailmoituksen julkaisua seuraavasta päivästä.

KYSYMYKSET

Tarjousaikana kysymyksiä tarjouspyynnöstä voi esittää Tarjouspalvelu-portaalin kautta.

Hankintayksikkö ei saa tarjousaikana keskustella mahdollisten tarjoajien kanssa kilpailutuksesta.

Soveltuvuusvaatimukset

Soveltuvuusvaatimuksilla hankintayksikkö pyrkii varmistumaan tavarantoimittajan, palveluntuottajan tai urakoitsijan kyvystä toteuttaa hankinta.

Hankintayksikkö voi asettaa vaatimuksia ehdokkaiden ja tarjoajien rahoitukselliselle ja taloudelliselle tilanteelle, tekniselle suorituskyvylle ja ammatilliselle pätevyydelle.

Mikäli tarjoajat ja ehdokkaat eivät täytä asetettuja vaatimuksia, on ne suljettava tarjouskilpailun ulkopuolelle.

LAIT & SÄÄNNÖKSET

Verot
Vakuutukset
Työsopimukset
Luvat
Työterveys
Ympäristö

YRITYKSEN KAPASITEETTI

Työntekijät
Työvalmius
Työajat
Toimitusaika
Ammattiosaaminen

Vähimmäisvaatimukset

Hankinnan kohdetta kuvaavat määritelmät sekä niihin mahdollisesti sisältyvät tekniset eritelmät on esitettävä hankintailmoituksessa, tarjouspyynnössä, neuvottelukutsussa tai näiden liitteissä.

Määritelmien on mahdollistettava tarjoajille yhtäläiset mahdollisuudet osallistua tarjouskilpailuun, eivätkä ne saa perusteettomasti rajoittaa kilpailua julkisissa hankinnoissa.

TUOTE TAI
PALVELU

Tekniset
vaatimukset

Valikoima

Ominaisuudet

Materiaalit

Tarjousten käsittely

Tarjousten käsittely tapahtuu suljettuna eikä tietoja käsittelyn vaiheista tai hankinnan päätösesityksen valmistelusta anneta ulkopuolisille ennen hankintapäätöksen tekoa.

Tarjoukset avataan tarjouksien tekemiselle varatun määräajan umpeuduttua.

Tarjousten käsittely

SOVELTUVUUS

Tarkistetaan tarjouspyynnössä esitettyjen soveltuvuusvaatimusten täyttyminen, kuten tekniset, ammatilliset ja taloudelliset vaatimukset. Mikäli tarjoaja ei täytä esitettyjä soveltuvuusvaatimuksia tai joita koskee hankintalain 80 § :n poissulkemisperuste, suljetaan se pois tarjouskilpailusta.

TARJOUSPYYNNÖN MUKAISUUS

Tarkistetaan, että tarjous sisältää kaikki pyydetyt selvitykset ja tarjouksessa tarjotut tuotteet tai palvelut ovat tarjouspyynnön vaatimusten mukaisia.

Mikäli tarjous ei ole tarjouspyynnön mukainen, suljetaan se pois tarjouskilpailusta.

TARJOUSTEN ARVIOINTI

Tarjouksista on valittava kokonaistaloudellisesti edullisin tarjous. Kokonaistaloudellisesti edullisin on tarjous, joka on hankintayksikön kannalta hinnaltaan halvin, kustannuksiltaan edullisin tai hinta-laatusuhteeltaan paras.

HANKINTAPÄÄTÖS

Hankinnasta tehdään hankintapäätös joka lähetetään samanaikaisesti tiedoksi tarjouksen jättäneille.

Valintaperusteet

Tarjouksista on valittava kokonaistaloudellisesti edullisin tarjous, jonka perusteena voi olla:

HALVIN HINTA

Vertailussa vain hinta, hankinnan laatukriteerit on asetettu vähimmäisvaatimukseen.

KUSTANNUKSILTAAN EDULLISIN

Vertailussa mukana hankinnan hinnan lisäksi muut siitä aiheutuvat kustannukset.

PARAS HINTA-LAATUSUHDE

Vertailussa mukana hankinnan hinnan lisäksi laadullisia tekijöitä.

Valintaperusteet sekä niiden suhteellinen painotus tulee ilmoittaa tarjouspyynnössä, hankintailmoituksessa tai neuvottelukutsussa.

Valintaperusteita ei voi muuttaa kesken kilpailutuksen.

Valintaperusteiden tulee olla syrjimättömiä ja liittyä hankinnan kohteeseen. Hankintayksikön on varmistettava todellisen kilpailun mahdollisuus.

Hankintapäätös ja oikaisuvaatimus

Hankintapäätös lähetetään tiedoksi tarjouksen jättäneille sähköisesti.

Hankintalain alaiseen tarjouskilpailuun osallistunut tarjoaja voi tehdä hankintapäätöksestä oikaisuvaatimuksen hankintayksikölle tai valituksen markkinaoikeudelle.

Virheen koskiessa hankintamenettelyä kannattaa olla ensimmäiseksi suoraan yhteydessä hankintatoimeen virheen oikaisemiseksi.

Hankintapäätöksen liitteenä toimitetaan muutoksenhakuohjeet.

Muutoksenhaku on tehtävä 14 päivän kuluessa hankintapäätöksen tai muun hankintamenettelyn ratkaisun ja valitusosoituksen tiedoksisaannista.

Hankintasopimus

Hankintasopimus laaditaan tarjouskilpailun voittaneen tarjoajan tai tarjoajien kanssa, jossa sovitaan hankinnan toteuttamisesta vastiketta vastaan.

Hankinnan yksityiskohdista sovitaan hankintasopimuksessa. Kemin kaupungin tarjouspyynnöt sisältävät oleelliset sopimuksessa sovittavat asiat sekä tarjouspyynnön liitteenä ovat sovellettavat sopimusehdot ja muut oleelliset tiedot.

Tarjouskilpailun päätyttyä hankinta-sopimukseen ei voi tehdä merkittäviä muutoksia.

Hankintasopimusta voidaan valmistella odotus- tai muutoksenhakuajana. Muutoksenhakuajan päätyttyä sopimus voidaan allekirjoittaa.

Vinkit

- Tutustu tarjouspyyntöön huolellisesti ennen tarjouksen teon aloittamista.
- Varaa aikaa tarjouksen tekemiseen. Tarkista kilpailutuksen aikataulu ja ole ajoissa.
- Jäikö jotain epäselväksi tai onko tarjouspyynnössä virhe? Kysymyksiä voi esittää anonyymisti tarjousjärjestelmän kautta kysymys-vastausaikana.
- Tarkista pyydetyt liitteet ja selvitykset ja liitä ne mukaan tarjoukseen.

Muista lähettää tarjous!

Vinkit

- Tarjouspyyntöä vastaamaton tarjous on ylivoimaisesti yleisin syy tarjouksen hylkäämiseen. Vastaa siihen mitä on pyydetty.

- Usein kysyttyä: Voiko tarjouksen jättää vaikka määräaika on umpeutunut, olin juuri jättämässä tarjousta?
 - > Ei voi, määräajan jälkeen jätetty tarjous on hylätty. Älä jätä tarjouksen jättämistä viime tippaan!

- Olisin tarjonnut, mutta tarjouspyynnössä oli virhe.
 - > Huomauta hankintatoimea jos tarjouspyynnössä on virhe, se ei toimi tai siinä on esitetty kohtuuttomuuksia.

Sanastoa

Avoimuus, läpinäkyvyys

Hankinnan aloittamisesta ja tehdystä hankintapäätöksestä tiedotetaan riittävän laajasti esim. julkaisemalla hankintaa koskeva hankintailmoitus kilpailutilanteen aikaansaamiseksi ja ylläpitämiseksi sekä antamalla hankintapäätös asianmukaisesti tiedoksi.

Ennakkoilmoitus

Hankintailmoitus, jossa tiedotetaan seuraavien 12 kuukauden aikana toteutettavaksi tulevasta EU-kynnysarvon ylittävästä hankinnasta. Tarjousaikaa voidaan lyhentää hankinnoissa, joista on julkaistu ennakkoilmoitus.

Hankintailmoitus

Hankinnan aloittamisesta julkaistava ilmoitus, joka sisältää keskeiset tiedot hankinnasta.

Hankintamenettely

Menettely, jonka mukaisesti julkinen hankinta aloitetaan ja toteutetaan ja jonka puitteissa mahdolliset toimittajat voivat jättää tarjouksensa (esim. avoin, rajoitettu tai neuvottelumenettely).

Hankintapäätös

Tarjousten ja neuvotteluhankinnassa neuvottelujen perusteella tehty päätös kokonaistaloudellisesti edullisimmaksi arvioidun tarjouksen valitsemisesta.

Hankintapäätöksen tiedoksianto

Hankintapäätöksen tekemisen jälkeen hankintapäätös on annettava tiedoksi tarjouskilpailuun osallistuneelle tai tarjouskilpailusta hylätylle. Keskeyttämisestä on myös annettava tiedoksianto.

Hankintasopimus

Kirjallinen sopimus, joka on tehty yhden tai useamman tarjoajan ja hankintayksikön välillä ja jonka tarkoituksena on rakennusurakan toteuttaminen, tavaran hankinta tai palvelun suorittaminen taloudellista vastiketta vastaan.

Sanastoa

Hankintayksikkö/Hankintatoimi

Julkisen hankinnan toteuttava viranomainen tai muu hankintasäännösten mukaan hankintalainsäädännön noudattamiseen velvoitettu yksikkö.

Julkiset hankinnat

Julkiset hankinnat ovat vastikkeellisia (raha tai muu vastike) kirjallisia sopimuksia, jotka on tehty toimittajan ja hankintayksikön välillä ja joiden tarkoitus on hankkia tavaraa, palveluita tai urakoita julkisista varoista osittain tai kokonaan suoritettavaa maksua vastaan.

Jälki-ilmoitus

EU-kynnysarvon ylittävästä tehdystä hankintapäätöksestä säädetyssä määräajassa hankintasopimuksen tekemisestä julkaistava ilmoitus.

Kokonaistaloudellinen edullisuus

Hankintapäätöksen tekoperuste. Kokonaistaloudellisen edullisuuden vertailu voidaan tehdä halvimman hinnan, kustannusten tai hintalaatusuhteen perusteella. Vertailussa käytettävät perusteet on määriteltävä hankintakohtaisesti ja ilmoitettava tarjouspyynnössä tai hankintailmoituksessa. Kustannusten vertailu voidaan toteuttaa esimerkiksi hankintahinnan tai linkaarikustannusten perusteella. Laadun vertailuperusteita ovat mm. toimitusaika, esteettiset tai toiminnalliset ominaisuudet, tekniset ansiot, huoltopalvelut, tekninen tuki jne.

Poissulkemisperusteet

Ehdokkaiden ja tarjoajien kelpoisuutta voidaan arvioida hankintayksikön asettamien vaatimusten ohella pakollisten- ja harkinnanvaraisten poissulkemisperusteiden mukaisesti. Poissulkemisperusteita voidaan soveltaa myös alihankkijoihin. Poissulkemisperusteet on kirjattu hankintalakiin, joten näiden mainitseminen tarjousasiakirjoissa ei edellytetä. Poissulkemisperusteilla pyritään ehkäisemään harmaata taloutta ja varmistamaan tarjoajan luotettavuudesta sekä toimituskyvystä.

Puitejärjestely

Yhden tai useamman hankintayksikön ja yhden tai useamman toimittajan välinen sopimus, jonka tarkoituksena on vahvistaa tietyn ajan kuluessa tehtäviä hankintasopimuksia koskevat ehdot. Puitejärjestelyä käytetään erityisesti hankintoihin, joissa tuotteet tai hinnat kehittyvät nopeasti.

Puitesopimus

Yhden tai useamman hankintayksikön ja yhden tai useamman toimittajan kanssa, jossa sovitaan tietyn ajan kuluessa tehtäviin hankintoihin sovellettavista ehdoista.

Sanastoa

Poikkeuksellisen alhainen tarjoushinta

Hankintayksikön on vaadittava tarjoajalta selvitys tarjouksen hinnoista tai kustannuksista, jos tarjous vaikuttaa poikkeuksellisen alhaiselta.

Syrjimättömyys

Kaikille tarjouskilpailuun osallistuville tarjoajille annetaan yhtäläiset mahdollisuudet ja kaikkien tarjousten vertailussa noudatetaan samoja periaatteita ja ennalta ilmoitettuja vertailuperusteita.

Tarjouksen hylkääminen

Hankintayksikkö on velvollinen hylkäämään tarjouksen, mikäli se ei vastaa tarjouspyyntöä tai jos se saapuu tarjousajan päättymisen jälkeen. Tarjous voidaan hylätä myös, mikäli tarjoajalta puuttuu taloudelliset tai tekniset edellytykset suoriutua sopimuksesta. Tarjoaja voidaan hylätä, jos se on laiminlyönyt lakisääteisten yhteiskunnallisten velvoitteiden täyttämisen, eikä ole päässyt sopimukseen ko. velvoitteiden täyttämisestä viranomaisen kanssa.

Tarjous tulee hylätä, jos se ei täytä tarjouspyynnön muodollisia vaatimuksia tai on tarjouspyynnön vastainen.

Hankintayksikkö voi hylätä kaikki tarjoukset, mikäli ne ylittävät määrärahat tai ovat sen arvion mukaan liian kalliita. Hylkäämisen perusteista tulee ilmoittaa tarjoajalle ja samalla toimittaa tälle muutoksenhakuohjeet.

Tarjouspyyntö

Tarjouspyyntö on tilaajan laatima asiakirja, jossa määritellään hankinnan kohde ja sisältö, annetaan tarjouksen laatimista koskevat ohjeet sekä määritetään tarjoajan kyvykkyyttä koskevat vähimmäisvaatimukset, hankittavaa koskevat vähimmäisvaatimukset, hankinnan valinta- ja vertailuperusteet sekä muut hankintaa koskevat ehdot.

Tarjousten avaaminen

Määräaikaan mennessä saapuneet tarjoukset avataan samanaikaisesti. Avaamisesta laaditaan pöytäkirja.

Tarjousten vertailu

Vaihe, jossa tarjouksia, jotka ovat läpäisseet tarjoajien soveltuvuuden sekä tarjousten tarjouspyynnön mukaisuuden tarkastamisen, vertaillaan toisiinsa tarjouspyynnössä esitetyn vertailuperusteen mukaisesti.

